

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Član sekcije J. U. U. plačuje list in članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davok posebe. Pošt. ček. rač. 11.153. Telefon 3112

Nezdravo stanje

Preko časopisov, ustavnih korporacij ter raznih političnih in nepolitičnih zborovanj gre beseda o učiteljskih premeščanjih, o njihovi upravičenosti in neupravičenosti, o koristi in škodi: vsepovsod v javnosti odmevajo glasovi teh diskusij, toda glasu naše organizacije ni med njimi.

To ni niti zdravo, niti koristno. V naši državi eksistira učiteljska organizacija, ki združuje v svojih vrstah okrog 19.000 članov-učiteljev, razstavljenih skoraj v nepretrgani mreži po vsej prostranosti Jugoslavije. Kdo bi si upal trditi, da bi bila ta organizacija nepotrebna ter da bi se smela brez škode za skupnost potiskati ob stran kot nadležen ne-bodigatreba?

Učiteljsko potrebuje prav tako kakor drugi stanovi krepke organizacije in če bi te organizacije dosedaj že po lastni pobudi ne bilo, bi jo morala v javnem interesu vlada sama ustvariti in pospeševati, kajti ni je stanovske organizacije, ki bi bila tako tesno povezana z ljudstvom, njegovo kulturo in njegovo usodo kakor učiteljska. Kakor ne more biti učiteljsko irelevantno, kaj in kako misli ljudstvo o njem in o delu njegove organizacije, prav tako važno mora biti za narod, kako si predstavlja učiteljski stan ureditev šole, narodne kulture in — least non lest — svoje lastne pozicije v narodnem občestvu. Zato so vsakoletni obračuni, ki jih polaga učiteljska organizacija na svojih skupščinah ter njene raznovrstne enuciacije v stanovskih glasilih važni dokumenti za ves narod in njegove javne delavce. Le po neoviranih in iskrenih naših izjavah in programatičnih smernicah more soditi narod ne le naše delo in zahteve, marveč tudi naša stremeljenja, ki mu morajo biti odprta knjiga, da jo lahko prebira, pa tudi ocenjuje in zavzema svoje stališče. Učiteljsvo je glavni prosvetni činitelj v širokih plasteh naroda in nikdar ne bo mogoče zgraditi narodne kulture na ruševinah učiteljskih značajev in na njihovih zlomljenih eksistencah.

Zato ni čudno, če se ljudstvo upravičeno izprašuje, kako misli o vsem tem oni faktor, ki je v zadnjem času tolikokrat predmet strankarskih polemik ter raznih uradnih in poluradnih karakterizacij, namreč učitelj sam in njegova organizacija.

Vprav zadnji tedni so nam prinesli iz razprav v naših najvišjih ustavnih korporacijah nedvoumne izjave od vseh političnih strani, da je vzpostavitev širokih demokratičnih svoboščin ena najvažnejših nalog in stremiljenj vseh, ki kakorkoli posredno ali neposredno oblikujejo naše državljansko življenje.

Prava demokracija pomenja predvsem sodelovanje na reševanju vseh javnih vprašanj po vseh, ki so dobre volje in ki menijo, da bi mogli uspešno doprinesati svoj delež na tej veliki nalogi. Učiteljsvo in njegovi organizaciji ne manjka niti dobre volje, niti sposobnosti za koristno sodelovanje povsod, kjer prihaja njuna vzpostojenost v poštev. Pa če bi tudi kdo iz kateregakoli razloga ne mogel in ne hotel predpostavljati teh sposobnosti v učiteljskem stanu, ga ta njegova samovoljna supozicija nikakor ne opravičuje, držati učiteljsvo s širokim komolcem pasivno ob strani. Pretežki so namreč zlasti v današnjih časih denarji, ki jih plačuje narod za svojo vzgojo in izobrazbo in pogreški, ki se delajo radi nesodelovanja učiteljsva na tem poprišču, padajo nazaj na rame težko preizkušenih davkoplačevalcev. Učiteljska organizacija se v tej kritični dobi dobro zaveda, da njene zahteve glede šolstva in učiteljsva ne smejo kolidirati s splošnimi ljudskimi koristmi. Vprav učitelju ne more očitati nihče, da bi ne imel čuječega razumevanja in in odprtega srca za vse težkoče, v katerih se zviža danes velika večina našega naroda.

S katerim svojim aktom je pokazala učiteljska organizacija kako stremeljenje, ki bi se moglo tolmačiti kot protikulturno ali kakorkoli škodljivo splošnemu ljudskemu napredu, da bi se mogel opravičiti predsodek, ki se v tem pogledu stalno vzdržuje in tu pa tam celo umetno ustvarja?

Prava demokracija ne bo šla nikoli brezobzirno preko mnenja organizacije v vseh onih vprašanjih, ki tvorijo eksistenčne razloge njenega obstoja. Toliko žalostnejše pričevalo za demokratično čuvstvanje kakega naroda in njegovih voditeljev je pa dejstvo, da se more postaviti ves organiziran stan pod bobneči ogenj partizansko pristranskega »javnega mnenja«, ne da bi se mu po drugi strani dovolila možnost, povedati svoje mnenje o spornih vprašanjih, zlasti ko gre za zadeve, ki globoko posegajo poleg njegove eksistence tudi v temelje ljudske vzgoje.

Ni naša krivda, da naša pojasnila beseda ne more v javnost. Prepričani smo, da nam bo čas, ki je najboljši regulator, prinesel skoraj to možnost, kajti zavedamo se — ne da bi hoteli biti neskrupni —, da bo naše sodelovanje potrebno in zaželeno. Pozdravljamo izjavo, ki smo jo slišali pred kratkim

z vodilnega mesta, naj se učitelj ne tira v dnevno politiko, pričakujemo pa demokratičnega dopolnila, da se bo učitelj pritegnil k polnopravnemu sodelovanju na vseh področjih, ki urejajo široko narodno kulturo v

vseh njenih temeljih. Vsaka drugačna rešitev bi pomenjala neekonomsko trošenje finančnih in socialnih sil našega naroda. To spo-znanje bo istočasno naše plemenito zadovoljenje. L. G.

Učitelj bodi le pionir narodne prosvete

Prosvetni minister g. Dobrivoj Stošovič je dejal v času sprejemanja državnega proračuna v senatu med drugim: «Glede premeščitev učiteljsva sem že pred finančnim odborom izjavil, da vlada želi napraviti iz našega učiteljskega kadra pionirje in agente narodne prosvete, nikakor pa ne pionirje in agente posameznih osebnosti in strank!» Toda to ni samo želja vlade in ministra, marveč so to tudi naše najiskrenejše želje; a teh svojih želja še do danes nismo mogli uresničiti v prosep svojega dela in stanu. Višje sile režejo učitelju-uradniku kruh in kdor reže, govori! Učiteljsvo ni imelo v svojem delu med narodom poleg težav samo velike odgovornosti, temveč je moralo pri tem premagovati tudi najtežje ovire, ki niso bile nastavljene ravno v njegovo čast in ponos.

S šolskim zakonom ima učitelj predpisano delo v šoli; edino zanj pa obstojajo še posebna določila, ki mu nalagajo izvenšolsko delo. Ali učiteljsvo tega ne izpolnjuje? Tisoče in tisoče statistik izkazuje vsako leto njegovo delavnost med narodom in ni ga humanitarnega, ne kulturnega, ne prosvetnega in ne drugega društva, pri katerem učiteljsvo ne bi delovalo. Učitelj mora po zakonu delati med narodom, a dela tudi iz lastnega nagiba za narod, ker se čuti v to poklicanega. Toda lastni nagib ga vodi samo do takega dela, ki se čuti zanj sposobnega in ima do njega veselje.

Zadnja leta ima učiteljsvo velike skrbi pri izbiri dela. Kje naj začne? Kar se danes blagosavlja, bo jutri preklet! Radi vestnega dela, ki ga vrši danes, bo jutri preganjan; danes je koristen, jutri je že škodljiv. To dejstvo ne daje učiteljsvu baš vzpodbudnega razpoloženja za delo med narodom.

Od učiteljsva se je zahtevalo tudi delo, od katerega ni imelo nikake koristi, temveč

moralno škodo. Izvršitev povelja, danega v naredbi ali pa kruh?! Očitki, da so vsi učitelji delali to iz lastnega nagiba, v razumnih možganih, ki poznajo posledice neizpolnitve takega ukaza, ne morejo biti resni in zato ne na mestu.

Sredi težkega položaja je z veseljem sprejelo učiteljsvo gornjo izjavo ministra prosvete g. Stošoviča in ne bo ostalo brez hvaležnosti, ako bo besedam sledilo dejanje. Uresničenje dolgoletne iskrene želje vsega učiteljsva, ki si želi mirnega dela med narodom, kakor ga imajo ostali uradniki, bo samo blagoslov za mladino, narod in državo. Še več! Ono bo garancija resnično nepristranskega dela prav vsakega učitelja, ki se bo zavedal, da radi svojega dela ne bo preganjan.

Za realizacijo izjave gospoda ministra je pa potrebna ločitev šole od notranje uprave in stalnost učiteljsva. Ločiti šolo od notranje uprave bi pomenilo vrniti narodu šolo zgolj za napredek, zgolj za prosveto. Učiteljsvo bi se vrnilo tja v narodne vrste tudi v najmanjše vasi, kjer je potrebno za širjenje resnične znanosti, kajti prosvetljenost naroda — države je danes najmočnejše orožje v boju s težko gospodarsko krizo in egoističnim nacionalizmom sosednjih držav, ki hrepene po naši sveti zemlji. Tako delo pa zahteva natančno poznavanje krajevnih razmer in dolgotrajno delo; neprestano izmenjavanje prosvetnih delavcev rodi samo zmedo in neprestan začetek dela, ki ostane tako za vedno nedovršeno. Učiteljsvo je zato potrebna stalnost. Nikdar ne bi tako ostalo delo nedovršeno in nikdar več se otroci ne bi jokali za svojimi učitelji. Oni bi postali resnični vzgojitelji naroda in pionirji njegove prosvete! R. V.

Vzroki, ki zahtevajo reformo vzdrževanja šol

Na zborovanju sreskega društva JUU — Ljubljana mesto, je podal predsednik JUU tov. Dimnik med drugim tudi naslednje zanimivo poročilo, ki kaže kako nujno potreben je bil s finacijskim zakonom za l. 1936/37. sprejeti amandman glede vzdrževanja narodnih šol.

Stanje vzdrževanja narodnih šol postaja v naši državi vsak dan slabše.

Šolska poslopja so različno vzdrževana. — Dunavska banovina ima okrog 2026 šolskih poslopij; od tega jih je 1448 v dobrem, 405 v srednjem in 173 v slabem stanju. — Moravska banovina ima 1127 šolskih poslopij, od katerih jih 904 ustreza predpisom, a 223 so neprimerna in škodljiva za zdravje otrok in učiteljsva. Ta poslopja so povečini v hribovitih, zapuščenih in siromašnih krajih. Brez državne in banovinske pomoči se ta poslopja ne bodo mogla popraviti ali nadomestiti z novimi šolskimi zgradbami. V ta namen je bilo že v šol. letu 1934/35. izdano od države 250.000 Din, a od banovine 646.000 Din podpore občinam za popravilo šolskih zgradb. — V vardski banovini je zelo mnogo šolskih poslopij, ki ne ustrezajo predpisom. — V zetski banovini je 768 narodnih šol in 24 zabavišča. Prebivalstvo in oblastva so si prizadevala izboljšati to stanje, toda radi ekonomske krize še ni opaziti vidnejših uspehov. — Savska banovina ima 1804 šole. — V drinski banovini je 660 šol. Poslopja so državna, samoupravna pa tudi privatna — v najemu. Mnoga ne ustrezajo niti higienskim niti pedagoškim predpisom. — Primorska banovina ima 588 osnovnih šol. — V dravski banovini je 839 šolskih poslopij in to: 183 v prav dobrem, 464 v dobrem in 91 v slabem stanju ter 1 šola v neuporabnem stanju. V letu 1934. je bilo 860 šol v 839 šolskih poslopjih. Od teh je bilo 790 šolskih poslopij last šolskih občin, a 56 last upravnih občin, odnosno v najemu. V vseh zgradbah so bile 2633 učne sobe s 3596 razredih. Primanjkujejo 963 učne sobe, radi česar morata imeti po dva razreda pouk v isti učni sobi, kar vpliva kvarno na pouk in zdravje otrok in učitelja. Šolske občine imajo 1271 naravno stanovanje za učitelje, a ostalim morajo plačevati stanarino. 684 šole imajo svoje šolske vrtove, 30 šol ima v najemu zemljišče za vrt, 56 šol je brez šolskih vrtov. — V vrbaski banovini vprašanje šolskih poslopij ni regulirano. Povečini mora to vršiti država odnosno ministrstvo prosvete. Država je tudi doslej podpirala šolske občine pri zidavi šol.

Zidanje novih šol je zastalo skoro povsod. Razlog je pomanjkanje denarja. Celotno dunavski banovini, ki je bila do sedaj primeroma na najboljšem, je občutiti znaten zastoj. — V zetski banovini bi bilo treba v mnogih krajih šole formirati nove šolske občine ter zidati nove, odnosno razširiti obstoječe šolske zgradbe. — Savska banovina ima 11 novih narodnih šol ter je zadnje leto formiranih 16 novih šolskih občin. V letu 1934. je bilo v gradnji 19 novih šol, a 2 sta se adoptirali. — V drinski banovini je radi nezadostnih proračunskih sredstev mnogo šolskih poslopij porušeni in zapuščenih. — V primorski banovini je bilo v zadnjih letih sezidanih 160 novih modernih šolskih poslopij, toda s tem še ni zadosteno potrebi šolstva. — V zadnjem času je bilo v dravski banovini zidanje šol oteženo radi pomanjkanja sredstev. Proračuni so se od leta 1931. znižali za 1/3 in posledica tega je, da se šole ne morejo razvijati, a zaradi tega ne trpi samo pouk, temveč tudi šolska poslopja, pri katerih ni mogoče izvršiti potrebnih popravil. — V vrbaski banovini je bilo od leta 1930. do 1934. sezidanih 159 novih šolskih poslopij, a 17 jih je bilo v gradnji.

Z učili je moravska banovina še slabše preskrbljena kakor z opremo in po mnogih šolah poleg ruskega računala in zemljevida Jugoslavije ni dobili drugih učil. — Vardarska banovina je zelo slabo preskrbljena z učili in šolskimi potrebščinami. — V drinski banovini je mnogo šol nepreskrbljenih, a v dravski banovini so šole z učili splošno dobro preskrbljene.

Šolski proračuni padajo od leta do leta.

Šolski proračuni so po vsej državi razmeroma majhni. V dunavski banovini se v nekaterih občinah ne realizirajo, a v moravski banovini se v splošnem slabo krijejo. V šol. letu 1933/34. je bilo odobrenih proračunov za 29.087.688 Din, a šolam je bilo izplačano le 5.947.748 Din. V šolskem letu 1934/35. je bilo stanje še slabše. V vardski banovini se šolski proračuni povečini ne realizirajo. — V zetski banovini je vzdrževanje šol naravnost obupno ter ne more biti v šoli normalnega dela vkljub žrtvam, ki jih doprinaša učiteljsvo, da doseže zadovoljujoče učne uspehe. Od odobrenih proračunov se realizira komaj 30%. — V savski banovini se proračuni vsako leto zmanjšujejo ter se niti skrčeni proračuni ne realizirajo. — V letu 1933/34. so občinski proračuni znašali 500.630.695 Din,

VSEBINA:

Nezdravo stanje. Učitelj bodi le pionir narodne prosvete. Vzroki, ki zahtevajo reformo vzdrževanja šol. Uradniško vprašanje. Zasebno skrbstvo državnih uslužbencev. Zopet Kočevje. Novo prosvetno žarišče v Podkrajju pri Radečah. Varčevanje. Splošne vesti. — Osebnostne zadeve. — Listi o učiteljsvu, šoli, prosveti in JUU. — Naša gospodarska organizacija. — Učiteljska tiskarna. — Mladinska matica. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU.

a šolski 30.553.695 Din. Dočim se je realiziralo 285.196.000 Din občinskih proračunov, se je šolskih realiziralo le 14.385.768 Din. — V drinski banovini je vzdrževanje šol jako slabo, proračuni slabi in nerealizirani. — V nekaterih krajih so učitelji prisiljeni, da iz svojih skromnih prejemkov plačajo šolske sluge ter kupujejo pisarniške potrebščine in kreda. V mnogih občinah se ne izplačuje učiteljem stanarino. — V primorski banovini so se šolski proračuni od leta 1932/33. do danes zmanjšali skoro za 50%. Vzdrževanje šol je slabo. Šolski proračuni se v nekaterih krajih ne realizirajo niti v najmanjšem odstotku. Redke so občine, kjer se učiteljem izplačujeta stanarino in kurivo. — V dravski banovini je bilo v letu 1934/35. 804 krajevnih šol, odborov ter so njihovi proračuni znašali okroglo 24.000.000 Din, od česar so se šolam le delno realizirali zneski. Od leta 1931. so padli proračuni za 1/3. V vrbaski banovini so bile šolske občine organizirane šele leta 1928. in je vzdrževanje šol v mestih še dosti dobro, a podeželske občine polagajo malo važnosti na dobro šole in njeno vzdrževanje. Ni redke primer, da dolgujejo občine večje vsote šolskim slugam in učiteljsvu za nabavo potrebnih sredstev za vzdrževanje šol in rednega dela v razredih.

Kake želje je izreklo učiteljsvo.

Reforma pobiranja šolskih dajatev je bila priporočena v sledečem: Učiteljsvo dunavske banovine je priporočilo reformo pobiranja šol. dajatev potom države, da bi se na ta način omogočilo normalno delo in napredek šole. — Učiteljsvo moravske banovine je predlagalo, da bi davčne uprave z državnimi davki pobirale tudi šolski davek, ki naj bi ga po § 130. zakona o narodnih šolah izročale šolam. Vse proračune naj bi odobraval banovinski šolski odbor t. j. tudi one, kjer se šolske občine krijejo z upravnimi (§ 25. zak. o nar. šolah). — Učiteljsvo vardske banovine priporoča, naj se vzdrževanje in preskrba šol prenese na banovinske proračune. Realizira naj se fond za zidanje šol v smislu § 35. zakona o narod. šolah ter dajejo posojila za zidanje novih šol. — Učiteljsvo zetske banovine priporoča kot edini izhod prenos vzdrževanja šol na banovine ali državo. — Učiteljsvo drinske banovine naglašava, da je treba to pereče vprašanje nujno in pravilno rešiti s prenosom vzdrževanja na banovine ali državo, ako se želi boljši napredek prosvete. — Učitelji primorske banovine poudarjajo neobhodno potrebo, da se vzdrževanje šol prenese iz občin na banovine. — Učiteljsvo dravske banovine se je takoj po objavi zakona o narodnih šolah izreklo za prenos stanarine na banovino. V poslednjem času je pa neprestano opozarjalo na škodo, ki jo povzroča krčenje šolskih proračunov in je zahtevalo revizijo tega vprašanja. — Vzdrževanje šol prizideva učiteljsvu vrbaske banovine mnogo skrbi in nepremostljivih težkoč ter je želja tega dela učiteljsva, da prevzamejo banovine vzdrževanje podeželskih šol, pa bilo na katerikoli način.

Delo izvršnega odbora JUU.

Izvršni odbor je ob vseh prilikah ustno in pisмено poudarjal težko stanje, v katerem se nahajajo šole in se je zavzemal za izboljšanje tega stanja. Kadarkoli so bili zastopniki udruženja službeno na merodajnih mestih, so naglašali potrebo reforme vzdrževanja šol kot eno najaktualnejših vprašanj. Prav tako so neprestano opozarjali na vprašanje zidanja novih šol in na potrebo kreditov v državnem proračunu za fond, ki predvideva državno pomoč pri zidanju šol v smislu § 35. zakona o narodnih šolah.

V nadaljnjem svoje poročilo omenja tov. Dimnik tudi Uredbo o vzdrževanju šol in preide na

prenatranost otrok v razredih.

V tesni zvezi z gornjimi vprašanji je vprašanje prenatranosti razredov v narodnih šolah in posledica tega.

Šele s polnim reguliranjem gornjih vprašanj bo urejeno tudi to vprašanje.

Danes je stanje tako, da pride v dravski banovini povprečno 50 otrok na enega učitelja, v savski 60, v vrbaski 70, v primorski 66, v drinski 65, v zetski 49, v dunavski 60, v

moravski 72, v vardarski 58 in v Beogradu 42. V državi pride povprečno na enega učitelja 59 otrok.

Faktilno pa imajo učitelji po več otrok v razredu. Tako n. pr. pride v ljubuškem srezu v primorski banovini povprečno 111 otrok na enega učitelja, v benkovačkem srezu iste banovine poučujejo v petih šolah učitelji po 172 do 291 otrok, v biograjskem srezu na 4 šolah po 125 do 166 otrok itd. V moravski banovini poučujejo na 18 šolah posamezni učitelji po 93 do 143 otrok. Isto stanje je na 16 šolah v vrbaski banovini, na sedmih šolah v dunavski banovini in na zelo mnogih šolah v vardarski banovini.

Gornje poročilo je dopolnil predsednik JUU tov. Dimnik še s poročilom o novi uredbi o učnih knjigah, o stalnosti učiteljstva in

ureditvi nameščenja in premeščenja, o novi uredbi o disciplinskem postopku za učitelje, o državnem proračunu in finančnem zakonu za l. 1936./37. Omenjal je tudi internacionalni učiteljski kongres, ki bo letos v Beogradu. Končal je svoje poročilo, ko je omenil še

delo JUU.

Razmere v združenju so se prilično uredile. V zadnjem času je izvršni odbor predložil ministrstvu prosvete tudi nova pravila JUU, ki so bila sprejeta na sarajevski skupščini. Deklaracija o smeri stanovske politike JUU, ki je bila tako burno sprejeta na letošnji glavni skupščini v Sarajevu, se dobro uvaja in pogloblja v vseh delih države. Organizacija se dobro utrjuje in pridobiva na moči po vseh delih države.

Uradniško vprašanje

O tem vprašanju je predaval direktor Jožef Reiser dne 7. januarja 1936. v »Zvezi jugoslovenskih naprednih akademskih starešin« v Ljubljani. Del tega predavanja je bil priobčen v kulturno socialni reviji »Misel in delo«. V naslednjem prinašamo kratak referat o vsebini omenjenega predavanja, kar je pravilna osvetlitev tega vprašanja važna predvsem tudi za učiteljstvo.

Oktober 1935. je zadelo državno uradništvo znižanje službenih prejemkov. Casopisi so obširno pisali o tem znižanju in opozarjali na posledice, ki utegnejo škodljivo vplivati na trgovino in obrt, pa tudi na službovanje samo in celotno državno upravo. Pisec ugotavlja, da je »prvi pogoj za solidnost državnega uslužbenstva primerna življenjska možnost s stalnimi službenimi prejemki«. Vsi pogoji s tem prvim in nešteti drugi, ki so važni za ostanje sigurne bodočnosti, sposobnega in zanesljivega uradništva, tvorijo uradniško vprašanje. Nadalje pravi, da »imamo sicer uradniški zakon, ki je v osnovi dober in moderen, toda še vedno odločujejo o vprašanju vplivi, ki niso v zakonu in ne v duhu zakona«.

Z novim zakonom od 1. aprila 1931. odrejane draginjske doklade so se znižale že trikrat. V odstotne dele preračunano so se v I. draginjskem razredu znižale osebne draginjske doklade za uradniške skupine navzdol za 100 do 32%, za pripravnike 19 do 17%, za zvaničnike 26 do 22%, za služitelje 26 do 23%; — po isti razvrstitvi v II. draginjskem razredu: 100 od 25 do 27%, 39 do 35% in 34 do 31%; v III. draginjskem razredu pa: 100 do 50%, 30 do 29%, 40 do 36% in 34 do 32%. Iz tega je razvidno, da so bile najbolj prizadete uradniške skupine vseh položajev. Najjačje pa je znižanje v uradniških skupinah IV./2 do VII., po 20%.

Pri odmerjanju osebnih službenih prejemkov se mora upoštevati dvoje: eksistenčni minimum nižjega uslužbenca in sorazmernost višjih prejemkov po višjih službenih položajih. Iz vseh nadaljnjih primerjav predvojnega stanja mesečnih prejemkov z današnjimi prejemki je razvidno, da današnji prejemki vendarle kljub nizki valorizaciji ne odговarjajo prvotnemu predvojnemu stanju.

Od leta 1919. se je pričelo pri nas delati na urejanju službenih prejemkov. Ker je bila kupna cena dinarja mnogo večja od kro- ne, je v prečasnih krajih postala živa zahteva po prevodbi na dinarske plače. Najprej so bili prevedeni cariniki, potem so prišli na vrsto sodniki, profesorji in učitelji. Po vedno močnejše se javljajo tendenci po enotni ureditvi uradniških prejemkov, je sledila predelava vseh uredb po načelih popolnega zenačenja za vso kraljevino. Tako imamo od leta 1920. službene prejemke v vsej kraljevini izenačene z edino različno draginjskih doklad po draginjskih razredih. 23. junija 1923. pa je bil sprejet uradniški zakon v narodni skupščini. Iz tega zakona se je dva dni pred glasovanjem črtalo več paragrafov, zlasti vse sklenjene predloge o prevodbi starih upokojencev itd.

Po predlogu za l. 1936./37. so osebni izdatki za aktivne civilne in vojne uslužbence 3910 milijonov za pokojnine in invalidnine 1101 milijonov dinarjev, kar znaša 48,61% vseh predlaganih proračunskih izdatkov. Ti zneski so absolutno jako nizki. »Toda popolnoma zgrešeno je sklepati samo iz absolutne višine teh proračunskih postavk, da se smejo enostavno za toliko skriti, kolikor to potrebuje proračunski referent. Res je, da so se zadnja leta tudi v drugih državah proračuni popravljali z redukcijami uradniških plač, toda dejstvo je, da so v vseh drugih državah državni uslužbeni mnogo bolj plačani nego mi, da so se z redukcijo plač ustvarjali obenem ugodnejši drugi življenjski pogoji (maksimiranje cen, stanarin itd.) in da so se vse redukcije ustavile na določeni višini. Pri nas o novih redukcijah ne more in ne sme biti govora, nasprotno, da ne bo trpela celotna državna uprava, se morajo osebni prejemki revidirati in sorazmerno tudi po stopnjah položajev povečati. Ako ostane drugo pri starem, bodo skupni izdatki naravno še večji, dasi ne toliko večji, kolikor bi se na prvi pogled mislilo. Uradniško vprašanje se mora reševati na popolnoma drug način.«

»Uslužbenec se mora dati primerne plače, in mora biti ta postavka za proračun prav tako brez debate, kakor so postavke za državno obrambo. Solidno in pošteno uradništvo je državni obrambni faktor na znotraj.«

Po statistiki za leto 1933./34. je številčno stanje državnih nameščencev: vseh 207.100. Torej 1 nameščencev na 70 prebivalcev. Civilnih uradnikov je 54.800, oficirjev in vojaških uradnikov 10.110. Skupaj 64.910, to je 31,3% vseh uslužbencev. Civilnih uradniških pripravnikov, zvaničnikov, služiteljev, pogodbe-

nih uradnikov in dnevničarjev in nerazvrščenega osebja 102.260, podoficirjev, orožnikov in kaplarjev 39.930, skupaj nižjih uslužbencev 142.190, to je 68,7% vseh uslužbencev.

V zaokroženih številih je uradnikov v I. položajni skupini 20, II. 470, III. 1050, IV. 2710, V. 2440, VI. 9160, VII. 6860, VIII. 12.250, IX. 13.680, X. 6160; dalje uradniških pripravnikov 15.350, zvaničnikov 34.980, služiteljev 11.080, pogodbenih uradnikov in dnevničarjev 38.600, nerazvrščenega osebja 2250, oficirjev in vojaških uradnikov 10.110, podoficirjev, orožnikov in kaplarjev 39.930.

Te nesorazmerne številke nam nazorno kažejo veliko neurejenost, ki prav gotovo izvira tudi radi nezadostnih mesečnih prejemkov, radi česar se pojavlja tendenca za čim krajšimi napredovalnimi roki itd. Postavka za penzije in invalidnine bi bila lahko manjša, saj ni nujno, da se upokojujejo ljudje, pred potekom polne službene dobe, čeprav so še zdravi in sposobni.

»Napravili so in delajo še mnogo napak tisti, ki se ne zavedajo, da morajo biti obzirni in uslužni do strank, zlasti do strank iz preprostega naroda. Kmet nima dobrega mnenja o uradnikih.«

V odgovor raznim očitkom citira h koncu pisatelj finančnega ministra dr. Milana Đorđevića po ekspozeju 13. marca 1935. »Postavlja se vprašanje: ali znižati število uradništva ali pa znižati plače. Vlada smatra vsako nadaljnjo redukcijo plač za nemogočo. Plače so bile že trikrat reducirane, vsega sku-

Zasebno skrbstvo državnih uslužbencev

Ob številni udeležbi članstva se je v nedeljo 22. marca t. l. dopoldne vršil v beli dvorani hotela »Union« šteti redni občni zbor Podpornega društva državnih in banovinskih uslužbencev dravske banovine. Zborovanje je otvoril s toplim pozdravom vsem zborovalcem predsednik g. Janko Dolžan, izbrpna delovna poročila pa sta podala tajnik g. Viktor Markič in blagajnik g. Viktor Bischof.

Kakor je razvidno iz teh poročil, šteje društvo, ki ima svoj posmrtni in bolniški sklad, 1518 članov in članic, izmed katerih je v bolniškem skladu včlanjenih 958. V minulemu letu je umrlo 10 oseb in na posmrtninah je bilo izplačanih Din 36.000,—. Nakaznic za zdravnike je bilo izdanih 2000, za lekarne pa 1800. Zdravnikom je društvo izplačalo za ordinacije Din 71.000,— honorarjev, za zdravlila Din 91.000,—, za višinsko zdravljenje in porodniške podpore pa je bilo izplačanih Din 3000,—. V treh primerih je društvo

Zopet Kočevje

Pred kratkim se je vršil važen sestanek na Kočevskem.

Šlo je za ugotovitev agrarnih objektov na veleposestvu naslednjega kneza Karla Auersperga. Navzoči zastopniki nemških občin so želeli, naj se to veleposestvo nedotaknjeno ohrani kot celota, svedba kot last omenjenih dedičev... Razkosavanje tega ogromnega gozdnega kompleksa se je prikazovalo, kot napad na ekonomično gospodarstvo, zlasti zato, ker baje mestna občina Kočevje tudi ne zmore živnega agrarnega interesenta...

No, s to trditvijo so se gotovi zastopniki pokazali v luči neprijateljev resnice. Kajti — resnica je, da ima mesto Kočevje samo na stotine brezposelnih. Med temi, žalibog, večinoma slovenskih delavcev — bi gotovo našli nekaj pogumnih ljudi, ki bi upali poskusiti to, kar so poskusili pred nekaj sto leti očetje današnjih Kočevjarjev, to je, da se naselijo na oni zemlji, katera sicer rodi danes le les, lahko bi pa rodila pridnim rokam in pogumnim možem tudi ostale za vsakdanje življenje potrebne dobrine.

Če mesto Kočevje danes ne najde agrarnih interesentov (najbrž med Nemci!) — nič za to: najdemo jih mi, jugoslovanski učitelji. Mi vemo za ljudi, kateri ljubijo zemljo, kateri se ne branijo dela in bi bili voljni pomagati razbijati oni divje močan zid okoli izumirajočih kočevskih naselij, ki se imenuje gozdno veleposestvo naslednjega kneza Auersperga. In da se to delo ne le začne, nego tudi uspešno dovrši, za to moramo skrbeti tudi mi, jugoslovanski učitelji.

Kdor količjak pozna preteklost jezikovnega otoka na Kočevskem, ve, da je rojstvo tega otoka ravno tako neločljivo vezano z gozdnim veleposestvom, ki je danes večinoma last naslednikov kneza Auersperga — kakor tudi mlada leta, rast, kulminacijska doba in tiho umiranje kočevskih nemških naselij.

Znana solidna trrdka

A. ŽLENDER

Ljubljana, Mestni trg 22

naznanja cenjenim damam in gospodom, da je dospela ogromna količina krasnega volnenega blaga za damske plašče, kostume in obleke. Za gospode pa najfinejši kamgarn, blago za površnike in športne obleke

Brezobvezen ogled!

Najsolidnejši nakup!

paj za 30%, kar je več nego v katerikoli drugi državi. Tu se ne more absolutno nič več znižati. Plače so dosegle najskrajnejšo mero — »Še dalje ne smemo iti zaradi družabnih in človekoljubnih interesov, pa tudi radi državnih interesov ne, da se preprečijo gnojni tvori v državnem telesu, kar bi se zlasti v časih, v kakršnih živimo, morda težko preprečilo, če bi državnemu nameščenstvu vzeli še tisto, kar mu znači minimum za življenje.« — »Pokojnine predstavljajo pridobljene zakonite pravice. Ne sme se ubijati morala ljudi, ki so opravljali vse življenje službo v pričajanju, da bodo imeli v starosti zagotovljeno eksistenco.«

Pisatelj takole resumira: »Vsi gospodarski stanovi so imeli po svetovni vojni že dobo boljše konjunkturo in mnogo jih je, ki so živeli daleč preko svojega predvojnega standarda. Državni uslužbeni nismo imeli nikdar kaj takega. Vsak stan naj bi se v današnjih stiskah vzel za državni uradnik in upokojenec. Njihovi prejemki so stalno pod ustreznim standardnim nivojem; nikdar niso silili preko razmer, marveč so vedno želeli doseči samo to, kar jim gre po vsej pravici. Naj le vsak preišče, koliko odpade od njegove skupne davčne dajatve na državo in koliko na deželo, občino in stanovsko zastopstvo. Poučil se bo, da so državni davki najmanjši del skupne obdavčitve. Uradništvo plačuje uslužbenki davek od vseh svojih prejemkov. Vsota vsega uslužbenkega davka, ki se ga sproti odteguje, je večja kakor vsa državna pridobnina naših gospodarstvenikov!«

»Vse plače državnih uslužbencev in upokojencev cirkulirajo že prve dni v mesecu, da pridejo od davkoplačevalcev preko države spet nazaj do trgovcev, obrtnikov in industrije in hišnih posestnikov. — Tako imajo vsi davkoplačevalci skupen interes na ureditvi uradniškega vprašanja.«

uspešno posredovalo pri banki upravi za znotrajno znižanje oskrbnin v zdravilišču na Golniku. Ob koncu leta 1935. je društvena imovina znašala Din 539.000,—, prometa pa je bilo v celem Din 2.700.000,—.

V svrhu sanacije bolniškega sklada je sklenil občni zbor, da prispevajo v kritje primanjkljaja za leto 1935. vsi redni člani tega sklada (otroci izvzeti) po Din 60,—, da se od 1. januarja 1936. dalje zviša mesečni prispevek rednih članov tega sklada od Din 13,— na Din 15,— ter da vsak član prispeva za vsako prejeeto zdravniško ali lekarniško nakaznico po Din 5,—. Prav tako je občni zbor sklenil, da se dovoli znižana pristopnina po Din 40,— (za otroke po Din 10,—) vsem onim, ki pristopijo k društvu do 30. junija, ter da je pristop možen le onim državnim in banovinskim uslužbencem, upokojencem in njihovim svojcem, ki še niso prekoračili 45. leta starosti.

taknjen, pa kljub temu želimo videti na tem veleposestvu naseljenca. Proti dobičku, ki bi ga utegnili imeti naše narodno gospodarstvo — glasno govore nacionalne in kulturne nevarnosti. Veleposestvo je jačilo in hranilo nemški in nemčurski duh, podpiralo je nositelje tega duha — nemške šole, zato je po naši sodbi zadeva — preteklost.

Tudi takrat, če zastopnika mesta Kočevje še nadalje vztrajata pri trditvi, da mesto Kočevje ne zmore agrarnih interesentov!

Julij Kovač.

Novo prosvetno žarišče v Podkraju pri Radečah

Naša vasica Podkraj je malo znana. Poznajo jo ljubljanski turisti, ki potujejo na Kum. Leži ob novi projektirani Zasavski cesti med Hrastnikom in Zidanim mostom, na osojnem Kumskem pobočju.

Osnovnošolska mladina je bila delj časa brez pravega pouka. Leta 1896. se je ustanovila ekskurentna šola, ki je nudila pouk učencem le v poletni dobi po trikrat tedensko. Ker je bilo po vojni vedno več šolskih otrok, je oblast v zvezi z novim šolskim zakonom iz leta 1929., ki je ekskurentne šole ukinil, ustanovila enorazrednico. Ves pouk se je vršil v privatni kmetijski hiši, ki nikakor ni ustrezala higienskim in šolskim predpisom.

Zato so odločujoči činitelji v zvezi s k. b. banskoupravo pričeli z akcijo gradnje nove šolske stavbe.

Nova šolska stavba ima na vzhodni strani v I. nadstropju zgrajeno lepo, značno in prostorno učilnico s tremi velikimi okni. V pritličju pa je lepo dvosobno stanovanje s kuhinjo in vsemi pritliklami, z vodovodom in angleškim staniščem. Posebnost stavbe je njena lega in gradnja. Učilnica je sestavljena iz lesenih brun, ki so na znotraj krita in obložena s heraklitnimi ploščami. Ze od daleč vzbuja videz moderne planinske kočice. Poleg stavbe je prostoren vrt v izmeri 50 m krat 25 m, zraven v strmini pa je sadovnjak.

Upravitelj šole tov. Mirko Skalin, poučuje osnovnošolsko mladino, poleg tega pa vodi kmetijsko sadjarski tečaj, ki bo trajal 10 tednov, in sicer ob nedeljah od 2. do 5. ure pop. Poleg tega ima tudi analfabetski tečaj, katerega posejajo moški od 17. do 70. leta starosti.

Znal pa je tudi lepo združiti koristno s prijetnim. Ustanovil je tudi pevski zbor, ki se prav dobro razvija.

R. B.

Specialna zaloga platna, belega in pralnega blaga

ROBERT GOLI

L J U B L J A N A
Šelenburgova ulica št. 3

Varčevanje

Varčevanje ni nikak abstrakten pojem, temveč poseben način gospodarjenja, ni osebnega zadeva posameznika, ampak vedno bolj se kaže vez med njim in splošnim napredkom narodnega gospodarstva. Varčevanje dobiva socialen pomen, ker nima od njega koristi le varčevalec, ampak celokupno narodno gospodarstvo. Vsak posamezen varčevalec soustvarja kapital, ki ga potrebujemo za ustvarjanje novih dobrin s produktivnimi investicijami, za dvig kmetijstva, obrti, industrije in trgovine. Od razmaha domačega gospodarstva, od porasta domačega kapitala pa ima v prvi vrsti korist narod, posamezni član naroda, ki si je kapital ustvaril. Ne pomaga gonja proti tujemu kapitalu, dokler nimamo svojega lastnega.

Varčevanje samo pa še ni vse. Res je predpogoj štednje, da se ne troši nesmotrno in po nepotrebnem. Ni pa to edini pogoj. Dobrine in vrednote, ki so ostale nepotrošene, se morajo v prid splošnosti razumno izkoristiti. S tem pa je tudi že povedano, da ne hrani oni, ki doma denar težavira. Ravno to težaviranje denarja je eden glavnih faktorjev, ki so povzročili današnje pomanjkanje gotovine. Vzrok naše gospodarske krize ni toliko zunanji, kakor predvsem notranji in ena glavnih težav obstoji v tem, da denarna sredstva niso osredotočena v denarnih zavodih. Če odstranimo ta vzrok, denarno krizo, bo sam od sebe odpadel velik del gospodarskih težav. Le če se denar redno steka in odteka v denarnih zavodih, lahko ti regulirajo gospodarsko življenje, dvigajo s tem življenjski standard, dvigajo dohodke posameznikov in zbirajo prihajajo — kapital.

Splošne vesti

UCITELJSKI ZDRAVILJSKI DOM V ROGAŠKI SLATINI, R. Z. Z. O. Z.

sklicuje

XVI. REDNI OBČNI ZBOR

na dan 14. aprila 1936. ob 9. uri v poslopju Mestne deške osnovne šole v Celju.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika.
2. Računski zaključek za poslovno l. 1935.
3. Čitanje revijskega poročila.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor, ki bo sklepal neglede na število zastopanih združnikov.

Na Dolu pri Hrastniku, dne 28. III. 1936.

Anton Gnus, s. r., Vitko Jurko, s. r.,
načelnik. tajnik.

VABILO

na IV. redni občni zbor Samopomoči učiteljskih otrok r. z. z. o. z. v Ljubljani, ki se bo vršil v nedeljo, 19. aprila 1936. ob pol 9. uri v tajništvu JUU v Ljubljani, Franciškaška 6.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnstva o poslovanju v letu 1935.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1935.
3. Samostojni predlogi.

O p o m b a : Ako ta občni zbor ne bi bil sklepčen, bo čez pol ure drug občni zbor, ki bo sklepal neglede na število zastopanih članov. Računski zaključek je razporejen združnikom na vpogled pri načelniku Pavlu Lavriču, Tyrševa cest 27/I.

V Ljubljani, dne 27. marca 1936.

Lavrič Pavel, Oman Oto,
načelnik. član načelnstva.

— Praktični učiti, izpiti se začnejo na drž. učiteljski v Mariboru dne 20. aprila (ponedeljek) ob 8. uri. — Predsednik izp. odbora.

— Šoštanj. V nedeljo, 22. marca smo pokopali šele 40 let starega tuk. učitelja Skubina Antona. Na zadnji poti ga je spremljala vsa šolska mladina pod vodstvom učiteljskega zbora, nadalje veliko tovarišev (-ic) od blizu in daleč ter mnogo drugega občinstva. Mladinski pevski zbor mu je zapel pred domom in na grobu pesmi »Vigred« in »Spomladi vse se veseli«, v imenu tovarišev in šolske mladine se je pa poslovil od njega šolski upravitelj. — Blag, miren in dober tovariš je zapustil soprogo in 2 nepreskrbljena otroka. Služboval je v raznih krajih na Primorskem, odkoder se je moral izseliti v Jugoslavijo, kjer je bil najprej 7 let v Lepi nji- vi pri Mozirju, nato pa poldrugo leto v Šoštanju, kjer je podlegel zavratni bolezni. Vsi, ki smo ga poznali, ga bomo ohranili v najlepšem spominu!

— Na banovinski kmetijski šoli v St. Jurju pri Celju se bo vršil dne 20. in 21. aprila vrtnarski tečaj za učiteljice ter žene in dekleta meščanskih slojev. Tečaj je teoretičen in praktičen. Dne 18. aprila bo pa enodneven zelenjadarski tečaj za kmetičke dekleta. Učiteljice, ki se nameravajo udeležiti dvodnevnega tečaja, naj javijo to upravi zavoda vsaj do 18. aprila, da lahko preskrbimo predložila. Uprava.

— Bivšim učencem † prof. A. Gvajca. Posmrtna razstava Gvajčevih zbranih slik je odgodena na jesenski čas. Ob isti priliki bo izdana tudi biografska knjižica vsebujoča med drugim tudi izbrane spominske liste. Ta knjižica bo dostavljena vsem, ki so javili svoje naslove, oziroma poslali spominske liste. — Več pravočasno.

— V sobi odsekov sekcije JUU Ljubljana se je našla denarnica z manjšo vsoto denarja. V denarnici je tudi listič z naslovom: Marija Terezika Boje — Bordeaux. Lastnik prejme denarnico pri tajniku sekcije.

— Po zborovanju sreskega društva Ljubljana mesto so se našle usnjate damske rokavice. Dobijo se v uredništvu »Učiteljskega tovariša« v Franciškaški ulici 6.

Osebnostne zadeve

RAZREŠENI ŠOLSKI UPRAVITELJI.

Jaklič J. Josip, Kočevje; Bratanič F. Franja, drž. dekl. narodna šola, Konjice; Plavšak Robert, Trbovlje; Kovič-Plečelj A. Leopoldina, Jevnica, okraj Litija; Michler I. Ivan, IV. deška narodna šola, Ljubljana; Štupica Ivan, pri Sv. Petru v Ljubljani; Smajdek A. Ivan, Št. Vid nad Ljubljano; Grmek J. Anton, Ježica pri Ljubljani; Pristov Anton, Borovnica; Bratanič F. Franja, III. dekl. narod. šola v Mariboru; Zagorec F. Franc, Novo mesto; Lešnik V. Janko, deška osnovna šola za Ptuj okol.; Peček J. Uroš, Ptuj; Babel B. Leopold, Radovljica; Vrbič F. Josip, Stična; Voglar F. Franc, deška narodna šola za okolico v Celju; Wudler P. Rudolf, Petrovče pri Celju; Venturini A. Franjo, Laporje, okraj Maribor, desni breg; Cvetko F. Fran, Krčevina pri Mariboru; Kaukler I. Valentina, za Ptuj-okolica; Schell K. Henrik, Konjice; Praprotnik Miroslav, Homec, okraj Konjice; Mercina F. Fran, Grahovo; Flisar N. Nikolaj, Gaberje, okraj Dol. Lendava; Gabere I. Anton, Izakovci, okraj Dol. Lendava; Poničkar A. Alojzij, Podgrad pri Novem mestu; Najžer I. Ivan, Središče ob Dravi; Mayer F. Drago, Sv. Marjeta pri Laškem; Pertl B. Kvirin, Kapela, okraj Ljutomer; Jamšek F. Fran, Breg, okraj Ptuj; Korban F. Fran, Sv. Peter na Medvedjem selu; Kobale J. Karel, Podčetrtek; Potočnik B. Anton, Podsreda; Erker Franc, Stopiče pri Novem mestu; Poplatnik L. Franc, Sv. Tomaž pri Ormožu; Schmid J. Albin, Dobrna pri Celju; Bezljaj J. Franja, Šmihel pri Žužemberku; Robič U. Anton, Sv. Peter pod Sv. gorami.

NOVI ŠOLSKI UPRAVITELJI.

Mikulič I. Oton, Globoko pri Brežicah; Povh J. Vaclav, Dramlje pri Celju; Kristan F. Srečko, Adlešiči pri Črnomlju; Bolha S. Rozza, Preloka pri Črnomlju; Premrov-Curk J. Marija, Petrova vas pri Črnomlju; Draksler I. Iva, Griblje pri Črnomlju; Tratnjek I. Martin, Dokležovje, okraj Dol. Lendava; Štrus F. Franc, Dolina, okraj Dol. Lendava; Horvat S. Ivan, Mala Polana, okraj Dol. Lendava; Ravbar I. Hinko, Mostje, okraj Dol. Lendava; Prinčič A. Stanislav, Genterovci, okraj Dol. Lendava; Makarovič-Kancler I. Antonija, Srednja Bistrica, okraj Dol. Lendava; Bežan J. Viljem, Radmožanci, okraj Dol. Lendava; Lebič B. Ivan, Prevalje; Grafenauer Z. Ljudevit, Št. Danijel; Kogelnik M. Fran, Muta; Šimon L. Rudolf, Tolsti vrh; Vičič I. Stanislav, Bočna; Grebenc F. Ana, Šmartno ob Dreti; Rupnik I. Albina, Kamnik; Justin I. Iva, Tunjice pri Kamniku; Rupnik I. Ivan, Zg. Tuhinje; Malešič F. Janko, Mekinje; Intihar A. Alojzij, Trzin; Sancin A. Josip, Vodice; Prešeren A. Adolf, Banjaloka; Knol I. Ivan, Fara; Peterlin J. Alojzij, Kočevje; Ambrož M. Martin, Stranice; Binder M. Avgust, Vitanje; Rott Leopoldina, Konjice; Fajon J. Rudolf, Predoslje; Kmecl J. Emund, Dobovec; Jovan E. Leopold, Zameško; Herbst P. Pavel, Cerklje; Gregorc J. Dragotin, Mokronog; Gole J. Josip, Št. Jurij pod Kumom; Kržišnik I. Ivan, Čatež ob Savi; Koman P. Leopold, Veliki Podlog; Zupan I. Ivan, Velika dolina; Zemejic G. Ema, dekl. nar. šola v Hrastniku; Ankele-Macrol F. Florijana, Sv. Miklavž; Eržen F. Stanislav, Turje; Valjevec V. Franc, Razbor, okraj Laško; Pečnik Josip, Trbovlje; Tome J. Ivan, Kresnice; Rigler J. Ivan, Jevnica; Lavrič A. Pavel, IV.

drž. deška narodna šola, Ljubljana; Grad J. Janko, Ljubljana-Moste; Vider J. Josip, I. drž. deška narodna šola, Ljubljana; Horn T. Peter, Ljubljana, Sv. Peter; Legiša J. Hinko, Šmarje, srez Ljubljana-okolica; Lomšek S. Anton, Ježica pri Ljubljani; Znidaršič J. Rudolf, Črnuče pri Ljubljani; Primožič I. Ivan, Devica Marija v Polju; Hladnik L. Leopold, Št. Vid nad Ljubljano; Remškar J. Franc, Preserje; Belin F. Franc, Ligojna; Miklavž A. Anton, Borovnica; Hartman M. Janez, Zaplana; Stopar - Robič I. Julija, drž. dekl. narodna šola, Ljutomer; Nemeč F. Peter, Ščavnica; Sučič M. Branko, Železna gora; Šnuderl J. Hinko, Cezanjevci; Goričan J. Marija, drž. dekl. narodna šola v Slov. Bistrici; Kegl J. Vekoslav, Reka pri Hočah; Vokač I. Ivan, Zg. Polskava; Kerhlanek F. Franc, Pobrežje pri Mariboru; Velšček I. Ivan, Sv. Barbara v Slov. goricah; Puh H. Josip, Kamnik, okraj Maribor levji breg; Erženjak F. Franc, Sv. Martin pri Verbigradu, okraj Maribor levji breg; Kožuh I. Marija, Sv. Jurij v Slov. goricah; Petrič M. Ludvik, II. drž. deška narodna šola v Mariboru; Rebolj F. Franja, III. drž. dekl. nar. šola v Mariboru; Feinig I. Ivan, I. drž. deška narodna šola v Mariboru. — V okraju Murska Sobota: Furek J. Roman, Brezovica; Stanjko I. Viktor, Gederovci; Fetič-Frankheim L. Oton, Gerlinči; Horvat J. Franc, Kančevci; Laznička K. Anton, Kramarovi; Černy J. Viktor, Mačkovac; Frahm H. Vinko, Prosenjakovi; Hribar D. Ivan, Težanovci; Skerget A. Karel, Zenavlj; Urbančič M. Justina, Ajdovec, okraj Novo mesto; Lavrič J. Marija, Dolž, okraj Novo mesto; Krašovec J. Gustav, Laze, okraj Novo mesto; Primožič A. Alojzij, Poljane, okraj Novo mesto; Ozimek-Tavželj F. Avreljija, Sela pri Šumberku — Novo mesto; Baškovič J. Ivan, Mali Slatnik, okraj Novo mesto; Resman A. Ivan, Toplice pri Novem mestu; Kenda I. Franja, Ceremošnjice, okraj Novo mesto; Japelj F. Pavle, Hinja, okraj Novo mesto; Mihelič J. Ivan, Dobričič, okraj Novo mesto; Skebe J. Venceslav, drž. deška narodna šola, Novo mesto; Zupančič K. Dragotin, Dornova, okraj Ptuj; Kotnik D. Viljoj, Sv. Margeta niže Ptuj; Paps J. Rihard, Ormož; Vičar A. Franc, Polesnak, okraj Ptuj; Petje I. Ignacij, Hajdina, okraj Ptuj; Rusjan J. Ambrozij, drž. deška narodna šola za Ptuj okolico; Samec J. Franc, Sv. Marko niže Ptuj; Gulin M. Ljudmila, drž. dekl. narodna šola za Ptuj okolico; Sancin J. Cezar, Breg, okraj Ptuj; Grad J. Boris, Bled, okraj Radovljica; Sirknik R. Ivan, Ovsiče, okr. Radovljica; Grundner A. Viljem, okraj Radovljica; Verčkovnik I. Josip, Št. Ilj pod Turjakom; Gorjup J. Rihard, Sv. Jošt na Kozjaku, okraj Slovenjgradec; Vrbnjak I. Stefanija, Sela - Vrhe, okraj Slovenjgradec; Kaiser I. Stefan, Sv. Miklavž, okraj Slovenjgradec; Clemente V. Edvin, Železniki, Škofja Loka; Rojic M. Jakob, drž. deška narodna šola, Škofja Loka; Vidic F. Edvard, Reteče, okraj Škofja Loka; Prapš L. Josip, Trebnje, okraj Škofja Loka; Črnigoj I. Karel, Olimlje, okraj Šmarje pri Jelšah; Kuvcevec A. Eliza, Stoperce, okraj Šmarje pri Jelšah; Čok M. Albert, Zagorje, okraj Šmarje pri Jelšah; Lazar I. Ivan, Stična; Kramer J. Janko, drž. deška narodna šola za Celje okolico; Kotnik D. Zorko, Petrovče pri Celju; Skubic A. Vinko, Cerknica; Musek M. Ljudevit, Ptuj; Kravarič A. Janko, Sv. Peter pod Sv. Gorami; Lužnik F. Franc, Celje.

Cisti

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I Po shodu ministra Kreka v Trebnjem je prišla k ministru tudi posebna deputacija, ki se je pritožila proti protiljudskemu izvenšolskemu delovanju učiteljstva. (»Ponedeljski Slovenec« 30. III.)

— I Železniško prometno šolo dobimo najbrže v Ljubljani. (»Slovenec« 31. III.)

— I Proti monopolu šolskih knjig in zvezkov in za razpis nabave teh v dravski banovini po društvu slovenskih knjigovozov, je predlagala posebna deputacija iz Ljubljane. (»Slovenec« 31. III.)

— I Esperanto je med učiteljstvom na Švedskem zelo razširjen. Učitelji esperantisti izdajajo posebno pedagoško revijo »Internacia Pegagogia Revuo«, ki poziva učiteljstvo vsega sveta k sodelovanju. (»Slov. Narod« od 28. III.)

A. & E. Skabernè, Ljubljana

— I Svetovne razstave kat. tiska v Vatikanu se udeleži 50 držav, med temi tudi Jugoslavija. Zastopanih bo 67 hrvaških in 37 slovenskih katoliških listov, 10 katoliških listov narodnih manjšin in 23 slovenskih in hrvaških založb. (»Naša zvezda« št. 7.)

— I Preimenovanje meščanskih šol v Ljubljani. Meščanske šole na Viču, v Zgornji Šiški in v Mostah se bodo imenovali odslej takole: »Prva meščanska šola Josipa Jurčiča v Ljubljani«, »Druga mešana meščanska šola Valentina Vodnika v Ljubljani« in »Tretja državna mešana meščanska šola Franca Levstika v Ljubljani«. (»Slovenski Narod« od 28. III.)

— I Iz interpelacije v senatu, ki jo je podpisalo 64 senatorjev: Iz strankarskih razlogov premeščajo in preganjajo 100 in 100 poštenih uradnikov, katerih edina krivda je v tem, da so zvesto služili nacionalnemu režimu.

— I Kulturni čut hrvaškega kmeta. V Okiču ni bilo šole. Otroci so morali hoditi več kilometrov daleč. Kmetu so se otroci smilili. Kar na lepem se je izselil z vso svojo 9 člansko družino iz svoje hiše v neko klet in dal hišo na razpolago za osnovno šolo. (Kmetški list 25. III.)

— I O učiteljih in duhovnikih, ki ne znajo slovensčine, vendar pa poučujejo po Kočevskih vaseh tudi v slovenskih razredih piše »Pohod« od 20. III. List piše v zadevi katehetov o čudni manjšinski politiki škofijskega ordinarijata v Ljubljani in končuje z javnim vprašanjem, ali pozna zakon o narodnih šolah od 5. XII. 1929. kako izjemno v prid nemškemu duhovnikom in vernikom v škodo slovenskih vernikov na kočevskem otoku.

— I Ženska vladnica v Ljubljani se po vesteh »Pohoda« od 20. III. baje ukine. Baje je bil stavljen na ministrstvo prosvete predlog, da se ženska vladnica sploh ukine in polovica poslopja Državne učiteljske šole za stalno dodeli gimnaziji. List pripominja, da bi imele z ukinitvijo korist le privatne samostanske šole.

— I I. Kalan obtožuje prejšnjo vlado takole: Skoro tako je bilo pri nas kot v Rusiji, na Španskem ali v Mehiki. Nedolžni so morali bežati v pregnanstvo, hudobija je bila razširjena, negovana, poveljevana. Verske šole bi bile skoro objokane na smrt. Zgledni krščanski učitelji poginani v oddaljene hribe, samo zato, ker so krščanski, njih mesta pa so zasedli tisti, ki s svojim nekrščanskim zgledom pohujšujejo otroke in ljudstvo. (»Domoljub« 25. III.)

— I Senatorju Puclju, ki je govoril v senatu o preganjanju učiteljev, očita »Slovenec« od 27. III. Da je rekel, ko so šli velikolaški učitelji na volišče in z neverjetnim pogumom volili namesto Pucljevega favorita, Kočevčarja — Jelencu: »Teh gadov ne bom redil na svojih prsih!« Nato je bil Adam Milkovič odpuščen iz službe, Jože Prijatelj premeščen, Fran Peček celo na bolgarsko mejo.

— I Umrli je učitelj Franc Peček, ki je bil pod prejšnjim režimom premeščen na bolgarsko mejo. »Slovenec« od 28. III. mu posveča dvokolonski članek, kjer trdi, da je pokojni tovariš žrtev političnega preganjanja JNS režima.

— I Sarajevski kateheti proti komunistični propagandi na šolah. Na posebni konferenci so zahtevali, da prosvetne oblasti preprečijo v šoli vsako protiversko delo, da se učeniki kritično ocenijo, zabrani se obiskovanje izvenšolskih kinov, kriminalni tisk in podrobno opisovanje zločinov pa naj se popolnoma zatre. (»Slovenec« 28. III.)

— I Dr. Vladimir Ravnihar ni glasoval — kot je pisala »Slovenija« — v banskem svetu za resolucijo, ki odobrava zadnje učiteljske premeščitve, ampak sploh ni bil pri seji. (»Slovenija« 21. III.)

— I Stanarin ni prejelo učiteljstvo rajhenburske narodne šole že 15 mesecev. (»Slovenski narod« od 26. III.)

— I Posebna deputacija v Franciji je zahtevala naj se skrči šolski urnik v osnovni šoli od 30 na 24 tedenskih ur. Dvakrat tedensko pa naj bo telovadba na prostem. (»Volksstimme« 26. III.)

— I Na kritiko senatorja Puclja glede zadnjih premeščanj učiteljstva v Sloveniji in postopanja Erjavca in ban. šol. nadzornika Štruklja prinaša »Slovenec« od 26. III. dolg odgovor prosvetnega ministra v senatu z živahnimi medklici slovenskih senatorjev. Vse kaže, da je vladalo za kritiko sen. Puclja kot za ogovor g. ministra izredno zanimanje. Izvajanjem senatorja Puclja v Beogradu so posvetili mnogo pozornosti tudi na shodu JRZ v Št. Vidu nad Ljubljano.

— I Dve novi meščanski šoli se otvorita jeseni, in sicer v Mariboru in v Zagorju ob Savi. (»Slovenec« 26. III.)

— I Glede preganjanja pok. Pečka prinaša »Jutro« od 31. marca hud odgovor senatorja Puclja, kjer prikazuje to preganjanje in bolezen Pečka čisto v drugi luči. — Na ta članek prinaša »Slovenski dom« od 31. marca zopet kratek odgovor.

— I Nekrolog pok. Pečku je napisal v »Slovenec« od 1. aprila tov. Adam Milkovič.

Naša gospodarska organizacija

— g Članom učit. samopomoči. V teh dneh ste prejeli položnice za 375. do 377. smrtni primer v znesku 16 Din za samske in 31 Din za zakonske pare. Umrli so sledeči člani: Klanjšček Mirko, Vučja vas, Stiasny Ljudevit, Ljubljana in Skubin Anton, Šoštanj. Prosimo za takojšnja nakazila!

— g Učiteljski dom v Mariboru. Za »Hrenov kamen« so nadalje še darovali: Učiteljsko društvo Sv. Lenart v Slov. gor. 100 Din, šola Ribnica na Poh. 40 Din, šola na Pobrežju pri Mariboru še 10 Din. — Vsem darovalcem iskrena zahvala! — V zadnjem izkazu za »Hrenov kamne« je bilo pomotoma priobčenih 25 Din preveč, ki so bili poslani za zemljevide (Osterc). Tovariši blagovolite to v omenjenem izkazu popraviti!

M. Kužuh, blagajnik.

Učiteljska fiskarna

— t Mladini za pirhe je še vedno najlepša, najkoristnejša in najzabavnejša knjiga Manice Komanove »Zgodbe, slike, šale...«. Cena knjigi je Din 30.—. Pri večjih naročilih še poseben popust, na kar opozarjamo zlasti šolska upraviteljstva. — Pišite takoj Učiteljski knjigarni v Ljubljano, da Vam pošlje naročeno knjigo z obratno pošto.

Mladinska matica

— mm Najlepša knjiga za veliko noč so »Pirhi«, antologija bolgarske mladinske proze, ki je pravkar izšla. Ob njej zasluži vse bogastvo bolgarske mladinske književnosti. Zbirko je sestavil in prevedel Tone Potokar, ki dobro pozna bolgarsko slovnost. Izide pa knjiga v formatu in opremi kot še nobena knjiga M. M. doslej. Pri ilustrativnem delu je sodelovalo 26 slovenskih ilustratorjev in je tudi v tem pogledu nekaj izrednega. Cena kartoniranij knjigi 20 Din, v polplatno vez. pa 26 Din. Naročila sprejema Mladinska matica, Ljubljana, Franciškaška ulica 6./I.

Danes je izšla

antologija bolgarske mladinske proze

»PIRHI«

Prva mladinska knjiga prevedena iz bolgarsčine, 25 umetnih najboljših bolgarskih mladinskih pisateljev. Velik obseg. Velik format. Knjigo je okrasilo 26 naših najboljših ilustratorjev. Vsak učenec bi moral imeti to knjigo in vsak učitelj! — Cena kartoniranim izvodom 20 Din, vezanim 26 Din. — Naročila sprejema »Mladinska matica« Ljubljana, Franciškaška ulica 6./I.

— mm Na vse šole smo poslali po 1 izvod »Pirhov«. Šolski upravitelji so naprošeni, da jih pokažejo učiteljstvu in učencem in da zberejo na šoli čim več naročnikov. Šole, ki naročijo najmanj 10 izvodov, dobijo en izvod gratis. Knjiga nam da vpogled v bogastvo bolgarske mladinske literature, obenem nam pokaže velik kader naših ilustratorjev, ki tu tekmujejo med seboj. Že zaradi tega je knjiga prava posebnost v našem mladinskem slovnstvu in vsak učitelj, ki se količkaj zanima za

napredek mladinske književnosti, kakor tudi vsak premožnejši učenec bo rad segel po njej. Kjer je pa šola tako revna, da ne bo res nobenega reflektanta, odkupite poslani izvod vsaj za šolsko knjižnico, kjer bo gotovo predmet splošnega povpraševanja. Kartonirani izvodi stanejo 20 Din.

—mm V 7. številki »Malih erikvenih i školskih nbin« je izšel prevod K. Širokove pesmi »Marija je po polju šla...« iz »Našega roda«.

Šolski radio

—r XXV. teden. Torek, 7. aprila bo pripovedovala ga. Polonca Juvanova velikonočne legende. I.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, dne 5. aprila ob 16. uri predaval g. Štrekelj: Solate in kapusnice.

Stanovska organizacija JUU iz izvršnega odbora

—iz Predsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja — Beograd. — Učitelji sreza kačerskog u Belanovici na svojoj sednici pozdravljaju Vas sa željom da istrajete u vršenju poverene Vam dužnosti a na opšte dobro učiteljstva. — Predsednik: Miodrag I. Ilić, s. r.

—iz Upravi Jugoslovenskog učiteljskog udruženja — Beograd. — Učitelji (-ce) grada i sreza požarevačkog povodom donošenja novog zakona o izdržavanju narodnih škola pozdravljaju Vas kao istinske pobornike za učiteljska prava i progres osnovne škole. — Predsednik: Božidar Jovanović. Sekretar: Spasoje Danilović.

Iz sekcije

—s Nova tožba proti »Slovencu«. »Slovenec« je prinesel v svoji četrtkovi številki nov napad na našo organizacijo in predsednika Ivana Dimnika. Očita nam, da smo v nekih okrožnicah, čijih avtor naj bi bil predsednik Ivan Dimnik, priobčili deloma izmišljeno, deloma pretvorjeno gradivo. — Za to bo »Slovenec« odgovarjal pred sodiščem, kajti danes smo ob enem s predsednikom Ivanom Dimnikom vložili radi teh očitkov proti odgovornemu uredniku »Slovenca« tiskovno tožbo.

Iz društev Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ORMOŽ bo zborovalo v soboto 4. aprila 1936. v Ormožu. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu: 1. Predavanje tov. Vittorija — »Sodobni zgodovinski pouk.« — 2. Predavanje tov. Debenaka — »Vtisi potovanja po Turčiji.« — Pridite vsi! — Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠMARJE PRI JELSAH je zborovalo dne 8. februarja v Rogaški Slatini. Navzočih 38 članov, t. j. 50%. Pred prehodom na dnevni red se predsednik spominja nedavno umrlega tov. Hrena, ki je nekoč služboval tudi v našem srezu in ki si je stekel nevenljivih zaslug kot organizator zadružništva in vnet učiteljski bореc.

Tov. Predan je prečital in obravnaval došle dopise, o katerih se je razvila mestoma prav živahna debata.

Sledilo je predavanje »Vzgoja iz družboslovnih vidikov«. Predavatelj tov. Logar je opisal razne družabne oblike v zgodovini ter se nazadnje ustavil pri današnjih gospodarskih, socialnih in kulturnih razmerah. Oporzil je na študij problemov naše dobe.

H koreferatu, ki ga je imel na prejšnjem zborovanju v okviru teme »študij naše vasi« je tov. Verk podal nadaljevanje. Orisal je vzgojo dela bodočih gospodarjev in gospodinj, ki se ne sklada z današnjimi razmerami. Posledice vodijo v propast kmetstvo posest. Posebej je podčrtaval delo, izobrazbo, užitek, zaslužek, dolgove in prezadolženost, izseljevanje, starostno oskrbo in socialno skrbstvo.

Pri slučajnostih se je na predlog tov. Ahitkove in tov. Stefanciosa pobiralo mesto venca tov. Hrenu za Učiteljski dom v Mariboru ter za isti namen določil prispevek Din 100,— iz društvene blagajne. One tovariše in tovarišice, ki so bili danes odsotni, se naprosi, da tudi oni žrtvujejo svoj prispevek in ga nakažejo društveni blagajničarki.

Za zborovanje v mesecu maju ali juniju se sklene povabiti k skupnemu zborovanju v Rogaško Slatino sosednja društva iz naše in savske banovine.

Tajnik:
Rataj Oskar.

Predsednik:
Verk Miloš.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ZA SREZA ČRNOMELJ IN METLIKA je zborovalo 14. marca ob 12,30 v drž. narodni šoli v Črnomlju po dnevnem redu, ki je bil objavljen v »Učit. tovarišu« in potom okrožnice.

Po otvoritvi s strani tov. predsednika, ki je pozdravil v prvi vrsti tov. Vranca E. iz Maribora in ostale udeležence, ki jih je bilo nad 60, je podal svoje točno poročilo tov. Vrezec Stanko, društveni blagajnik, ki je v kratkih potezah podal sliko o stanju društvene blagajne, ki izkazuje:

- a) dolžniki na članarini ca . . . Din 8000,—
b) naš dolg sekciji ca . . . „ 4500,—
zaključno februar 1936.

Tov. blagajnik je poimensko čital dolžnike s pozivom, da svoje obveznosti poravnajo, sicer bodo ponovno izročeni advokatu, a predhodno bodo še prejeli pismene opomine, ki pa jih bo društvo odslej zaračunavalo po Din 5,—. Grajal je one tov., ki niso na ponovne opomine niti odgovorili. Čast pa onim tov., ki so se odzvali na naš prvi opomin in poravnali dolg! Tov. blagajnik je izrekel pohvalo onim šolam, odnosno šolskim upraviteljem, ki zelo točno poslušajo.

Za svoje poročilo je žel tov. blagajnik odobravanje, s strani odbora pa prejel zahvalo za svoje vestno delo.

Za njim je podal tov. Vranca E. referat o temi »Novi učni načrti«, ki ga je podkrepil z grafičnimi diagrami in primernimi slikami učencev poizkusnih razredov, ki delujejo po novi metodi, vsebovani v tem načrtu. Zborovalci so vestno sledili zanimivemu predavanju in je žel tov. predavatelj obilo občudovanja in pohvale. Po odmoru se je razvila debata, tekem katere so tov. prosili pojasnil k poedinim fazam predavanja, kar je tov. Vranca z velikim veseljem storil v splošno zadovoljstvo zborovalcev.

Tov. Kravos August z Vinice pa je počul zborovalce o pomladnih delih na vrtu. Točno je poučil zborovalce o preuredbi vrtnih zemlje, o ureditvi vrta, o sejanju in o neži poedinih pomladnih setev. Odbor pa je naprosil tov. Kravosa, da prireja stalna vrtnarška in sadjarska predavanja na društvenih zborovanjih, kar je tovariš Kravos rade volje sprejel.

Tov. predsednik je podal nato točno situacijsko poročilo o delu centralne in sekcijske uprave, ter o delovanju našega društva, s čimer so bili zborovalci prav zadovoljni. Pozdravil je vse novovstopivše tovariše (-ice) in pozval vse, da delujejo na tem, da nima Bela Krajina niti enega nečlana. Pozval je vse, da se ob premetitvah takoj javijo tajniku, da jih zamore objaviti in, da ne obremenjujejo društvene blagajne. Pojasnil je tudi, kakaj je bil tov. Logar Franc brisan iz imenika članstva, nakar je tov. predsednik zaključil lepo uspelo zborovanje.

Ljubič s. r., preds.

Vilfan s. r., tajnik.

Novosti na knjižnem trgu

—k »Proteus« ilustriran časopis za poljudno prirodnoznanstvo. Drugi zvezek prinaša drugi del Grošljeve: Četrte dimenzije. Na zelo poljuden način nas pisatelj uvaja v ta sicer prav nerazumljiv problem. Za delo v šoli pa je kakor nalašč spis »Kako pridobivamo sladkor« (dr. S. Jenčič). Kemično in tehnično je razloženo izdelovanje tega hraniva, ki ga v našem šolskem delu mnogokrat razlagamo, toda včasih prav pomanjkljivo. V »Drobnih vesteh« zvmemo o postanku »konjske

sile« ter o »velikosti in starosti vesoljstva« (posrečeno lahko umljiva ponazoritev!). Prirodoslovec nam poroča o prirodi v Abesiniji iz lastnega doživljanja. Zanimivi pogovori nas končno uvajajo še v skrivnosti ultramikroskopa in atmosfere. — Na platnicah je natisnjen važen sklep občnega zbora »Prirodoslovnega društva« glasom katerega znaša naročnina za »Proteus« za nečlane 50 Din, člani pa imajo 20% popusta. M. Z.

—k »Živalca«, glasilo Društva rejcev malih živali, št. 3., leto IV., je izšla in ima sledečo vsebino: Za enotno organizacijo. Agrarius: Štajerka zmaguje na vsej črti. Leopold Paljk: Nekaj napak pri zreji piščancev. Miha Pečovnik: Morski prasiček. R. Rupan: Golobnjak. K. Kos: Prehrana kanarčkov. L. Reja: Zreja kozlov plemenjakov. — ec: Prehrana koz. — ec: Pomen klajnega apna v perutinarstvu. Društvene vesti. — Uprava lista v Ljubljani, Cesta v Mestni log št. 15. — List urejuje naš tovariš Leopold Paljk.

—k Zemljevid »Škofjeloško pogorje«. Podružnica Slovenskega planinskega društva v Škofji Loki je izdala planinski zemljevid škofjeloškega pogorja v merilu 1:75.000. — Obseg zemljevida je naslednji: Kranj — Bohinjska Bistrica — Idrija, Vič — Kranj. — Zemljevid je tehnično jako dobro izdelan. Ima preko 30 topografskih znamenj. Prav lepo so označeni gorski grebeni, markirana pota ter smuški svet. — Zemljevid bo dobro služil vsakomur: turistom, letoviščarjem, smučarjem, posebno dobrodošel pa bo v šolah pri zemljepisnem pouku. Cena zemljevidu je Din 6,—. Dobi se pri podružnici Slov. plan. društva v Škofji Loki in v knjigarnah.

—k Aprilska številka lista: »Rejec malih živali« je izšla in ima sledečo vsebino: Razne bolezni organov za nesenje jajc pri perutnini. — O račjereji. — Domača grlica. — O valjenju. — Zene in dekleta za rejo angorskih kuncev. — Vsem odpošiljateljem volne. — Pomnožite ovčje črede in očistite planinske pašnike. — Koza, najboljša tvornica mleka. — Kanarčki v aprilu. — O vzgoji sportnega psa. — O akvaristovstvu. — Podlistek. — Društvene prireditve itd. — Vse podrobnosti o valjenju pri perutnini prav poljudno opisuje živinorejski nadzornik kr. banske uprave g. Gosak Lavoslav. — List se naroča v Ljubljani, Karunova ulica 10.

—k Epske narodne pesmi, II. snopič. Ljubljana 1936. — Cena Din 10,—. Zveza društev »Šola in dom« izdaja zbirko »Klasična dela«, ki jo urejuje dr. Mirko Rupel.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5,—.

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

KUPUJTE PRI TVRDKAH

KI OGLAŠUJEJO
V NAŠEM LISTU

Cenjeno

učiteljstvo,
pozor!

Nova manufakturna trgovina

I. AVŠIČ
LJUBLJANA

Prešernova ulica št. 3

Vam nudi veliko izbiro
in izreden popust!

V tej zbirki je izšel tudi II. snopič »Epskih narodnih pesmi« iz srbskohrvatskega slovtva. Prirodne knjižice, ki jih izdaja »Šola in dom«, so namenjene predvsem kot pomožni učbeniki srednješolski mladini, vendar bodo zelo dobrodošli tudi učiteljstvu. Naročajo se v Učiteljski knjigarni.

—k Nikolaj Berdajev: Hriščanstvo i klasna borba, avtoriziran prevod Mil. R. Majstorovića, urednika »Učitelja«, Beograd 1936. — Cena Din 12,—. Knjiga obsega sledeča poglavja: I. Cinjenica klasne borbe. — Marksova teorija klasne borbe. II. Kritika Marksove teorije. Društvo i klasa. Aksiološki karakter pojma klase. III. Hriščanska ocena klasne borbe. Hriščanski odnos prema čovekovoji ličnosti. IV. Stvarna i formalna sloboda. Čovek, građanin i proizvađač. Sloboda i nasilje. V. Aristokrata, buržoa i radnik. VI. Crkva i nova socijalna stvarnost. Čovek i klasa. Socijalno pitanje kao duhovno pitanje. — Knjiga je izšla v založbi Jeremije Dželebdžića v Beogradu, Karadordeva ulica 61.

—k Politički samouk. Izšel je 5. zvezek z naslovom: »Elementi finansijske politike«. — »Politički samouk« izhaja dvakrat mesečno na 16. straneh. — Naročnina letno 20 Din. Naslov: »Politički samouk«, Sarajevo, Kralja Aleksandra ul. 53.

IGN. ŽARGI

LJUBLJANA

Za dame!

Obleke, plašče, bluže, perilo

Za gospode!

Krasne srajce, velika izbira kravat

Za otroke!

Oblekce, plaščke, predpasnike, perilo, čepice

Po priznano nizkih cenah!

ZNIŽANE CENE

dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozičkov, prevoznih tricikljev, motorjev, šivalnih strojev. Ceniki franko. »TRIBUNA« F. BATJEL, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska 4

Nove stenske slike!

1. Sarajevo,
2. Manastir sv. Nauma in manastir Gračanica,
3. Triglav, Bled, Peričnik.

Velikost slike 66 × 88 cm. — Cena sliki je Din 50,—
Slike so izdelane v bakrotisku in so odobrene od Ministrstva prosvete.

Naročila sprejema

KNJIGARNA »UČITELJSKE TISKARNE«

V LJUBLJANI

- Napredek države, dežele in posameznika je mogoč le s pomočjo novih posojil naših domačih denarnih zavodov, ki zbirajo brezposeln denar in ga stavijo na razpolago delavnemu, pridobitnemu gospodarstvu, omogočujejo s tem gospodarsko delovanje sploh in pobijajo brezposelnost.

Vlagajte v naš največji denarni zavod

MESTNO HRANILNICO LJUBLJANSKO,

ki obrestuje nove vloge, vložene po 1. januarju 1933 po 4—5 % in jih izplačuje neomejeno na zahtevo.